

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2018 m. gegužės 25 d.
(OR. en)

9356/18

LIMITE

ECOFIN 492
SOC 310
BUDGET 18
STATIS 35

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Delegacijoms

Ankstesnio
dokumento Nr.: 8804/18

Dalykas: TARYBOS IŠVADOS dėl viešųjų finansų tvarumo atsižvelgiant į senėjančią visuomenę

Delegacijoms pridedamos TARYBOS IŠVADOS dėl viešųjų finansų tvarumo atsižvelgiant į senėjančią visuomenę, priimtos 3619-ame Tarybos posėdyje 2018 m. gegužės 25 d.

TARYBOS IŠVADOS DĖL VIEŠŲJŲ FINANSŲ TVARUMO
ATSIŽVELGIANT Į SENĖJANČIA VISUOMENĘ

Taryba (ECOFIN):

1. PABRĖŽIA, kad visuomenės senėjimas yra rimtas iššūkis ilgalaikiam viešųjų finansų tvarumui, o jį dar labiau padidina po ekonomikos ir finansų krizės žymiai išaugę valdžios sektoriaus skolos lygiai. Nors pastaruoju metu pastebima skolų mažėjimo tendencija ES, jos tebėra didelės ir numatoma, kad kurį laiką išliks didesnės nei iki krizės buvę lygiai. Šiomis aplinkybėmis ypač svarbu užtikrinti ilgalaikį viešųjų finansų tvarumą. PATVIRTINA, kad siekiant padidinti viešųjų finansų tvarumą reikia užtikrinti tinkamą augimui palankų fiskalinį konsolidavimą pagal Stabilumo ir augimo paklą ir toliau įgyvendinti struktūrines reformas, kuriomis remiamas potencialus ekonomikos augimas;
2. PATVIRTINA dokumentą „2018 m. ataskaita dėl senėjimo. Ekonominės ir biudžeto prognozės ES valstybėms narėms (2016–2070 m.)“, kurį parengė Ekonominės politikos komitetas (Visuomenės senėjimo darbo grupė) ir Komisijos tarnybos (Ekonomikos ir finansų reikalų GD), remdamiesi bendrai sutartomis metodikomis ir prielaidomis. Kaip ir ankstesnėse ataskaitose, 2018 m. ataskaitoje dėl senėjimo pateiktos prognozės dėl su amžiumi susijusių viešųjų išlaidų (pensijos, sveikatos priežiūra, ilgalaikė priežiūra ir švietimas) ir bedarbio pašalpų išlaidų;
3. AKCENTUOJA pagrindines 2018 m. ataskaitos dėl senėjimo išvadas:
 - numatomas darbingo amžiaus gyventojų skaičiaus mažėjimas ilgalaikiu laikotarpiu stabdys ekonomikos augimą, o vienintelis ekonomikos augimo veiksnys bus darbo našumas. Prognozuojama, kad bendrai visoje Europos Sąjungoje vidutinis metinis BVP augimo tempas ilgalaikiu laikotarpiu išliks iš esmės stabilus. Vis dėlto atskirų valstybių narių ekonomikos augimo potencialas labai skirtingas. Prognozuojama, kad vertinant pagal atskaitos scenarijų per visą 2016–2070 m. laikotarpį vidutinis metinis BVP augimo tempas ES bus 1,4 % – darant prielaidą, kad labai padidės bendro gamybos veiksnių našumo augimas. Pagal alternatyvų, mažiau optimistinį scenarijų, pagal kurį numatomas mažesnis bendro gamybos veiksnių našumo augimas, prognozuojamas vidutinis metinis BVP augimas ES sudarys 1,1 %;

- prognozuojama, kad Europos Sąjungoje 2016–2070 m. laikotarpiu bendros su amžiumi susijusios viešosios išlaidos didės 1,7 procentinio punkto BVP, ir 2070 m. pasieks 26,6 %, tačiau tarp šalių bus didelių skirtumų. Pagal nepalankesnę makroekonominių prielaidų scenarijų (pagal kurią numatomas mažesnis bendro gamybos veiksnių našumo augimas), šios išlaidos 2016–2070 m. laikotarpiu padidės 2,2 procentinio punkto, ir 2070 m. sudarys 27,1 % BVP;
- prognozuojama, kad laikotarpiu iki 2040 m. viešosios išlaidos pensijoms padidės 0,8 procentinio punkto BVP, o vėliau, per laikotarpį iki 2070 m., sugrįš į šiek tiek žemesnę nei pradinę poziciją (11 % ES BVP). Tačiau prognozuojamos išlaidos pensijoms būtų didesnės nepalankesnių demografinių ar makroekonominių prielaidų atveju. Pavyzdžiui, pagal mažesnio bendro gamybos veiksnių našumo augimo scenarijų prognozuojamas išlaidų pensijoms padidėjimas iki 2040 m. sudarytų 1,1 procentinio punkto BVP, ir 2070 m. šių išlaidų dalis sudarytų 11,4 % BVP. Vėlgi, tarp valstybių narių esama didelių skirtumų, kurie priklauso nuo gyventojų senėjimo masto ir periodo, BVP augimo prognozių, specifinių nacionalinių pensijų sistemų savybių ir, svarbu pažymėti, pažangos įgyvendinant struktūrines reformas;
- prognozuojama, kad viešosios išlaidos sveikatos priežiūrai ir ilgalaikiai priežiūrai padidės 2 procentiniais punktais BVP Europos Sąjungoje vertinant pagal atskaitos scenarijų – iki 10,4 % BVP 2070 m., ir tai labiausiai atspindės demografinius pokyčius. Atsižvelgiant į išlaidas sveikatos priežiūrai ir ilgalaikiai priežiūrai didinančių veiksnių, kurie nesusiję su demografija, galimus pokyčius ateityje, prognozuojamas su priežiūra susijusių išlaidų padidėjimas 2016–2070 m. laikotarpiu sudarytų 4 procentinius punktus BVP;

4. PATVIRTINA, kad nors pastarojo meto reformos daugelyje valstybių narių yra sveikintinos, siekdamas spręsti su amžiumi susijusių išlaidų prognozių išryškintus uždavinius, valstybės narės turės imtis papildomų politikos veiksmų, kad išspręstų konkrečias jų šalyse kylančias problemas; RAGINA valstybes nares įgyvendinti Europos semestro rekomendacijas, susijusias su viešųjų finansų tvarumu, taip pat taikyti trikampę strategiją, kuria siekiama spręsti su senėjimo ekonominėmis pasekmėmis ir poveikiu biudžetui susijusias problemas mažinant valdžios sektoriaus skolą, didinant užimtumo lygį ir našumą ir reformuojant pensijų, sveikatos priežiūros ir ilgalaikės priežiūros sistemas;

5. todėl PALANKIAI VERTINA tai, kad daugelyje šalių pastarojo meto pensijų reformos davė teigiamų rezultatų – buvo suvaldyta viešųjų išlaidų dinamika ir prisidėta prie vidutinio pasitraukimo iš darbo rinkos amžiaus padidėjimo. PAŽYMI, kad kai kuriose šalyse reformų mastas vis dėlto vis dar yra nepakankamas, kad būtų apribotas viešųjų išlaidų pensijoms augimas, ir yra susirūpinusi, kad kai kuriais atvejais ankstesnės reformos buvo panaikintos. PABRĖŽIA, kad valstybės narės dar turės imtis papildomų veiksmų, nors ir skirtingo masto, kad padidintų faktinį pensinį amžių, be kita ko, vengiant ankstyvo pasitraukimo iš darbo rinkos, propaguojant vyresnių žmonių aktyvumą, stiprinant paskatas likti darbo rinkoje ir stiprinant tvarumo elementus pensijų sistemoje, pavyzdžiui, susiejant pensinį amžių ar pensijų išmokas su tikėtina gyvenimo trukme. Reikėtų vengti priemonių, kurios sudaro sąlygas panaikinti jau vykdomas tvarumą didinančias reformas. PAŽYMI holistinio tiek finansinį tvarumą, tiek pensijų sistemų adekvatumą apimančio požiūrio svarbą. Šiuo atžvilgiu 2018 m. pensijų adekvatumo ataskaita papildoma 2018 m. ataskaitą dėl senėjimo;
6. primindama savo 2016 m. lapkričio 8 d. išvadas, DAR KARTĄ PATVIRTINA, kad yra itin svarbu pasiekti dvejopą tikslą – užtikrinti fiskalinį tvarumą ir tinkamos kokybės sveikatos priežiūros ir ilgalaikės priežiūros paslaugų visuotinį prieinamumą didinant sveikatos ir ilgalaikės priežiūros sistemų veiksmingumą ir efektyvumą;
7. PRAŠO Komisijos atsižvelgti į šias išvadas dėl su senėjimu susijusių iššūkių atliekant analizę ir stebėjimus Europos semestro kontekste ir atsižvelgti į senėjimo pasekmes visose susijusiose ekonomikos politikos koordinavimo srityse ES;
8. PRAŠO Komisijos iki 2018 m. pabaigos atlikti reguliarių išsamų viešųjų finansų tvarumo įvertinimą naudojantis šiomis išsamiomis ir palyginamomis naujausiomis prognozėmis. Remdamasis įvertinimo ataskaita Ekonominės politikos komitetas turėtų pateikti Tarybai ataskaitą;

9. PALANKIAI vertina Eurostato vykdomą darbą prognozių dėl gyventojų skaičiaus administravimo srityje, įskaitant keitimąsi patirtimi ir praktikos pavyzdžiais bei tobulinimo pasiūlymais su nacionalinėmis statistikos institucijomis (NSI) ir ataskaitų teikimą Ekonominės politikos komitetui, siekiant pagerinti prognozių dėl gyventojų skaičiaus kokybę ir patikimumą, visapusiškai gerbiant Eurostato ir NSI nepriklausomumą. PRAŠO Ekonominės politikos komiteto ir Komisijos ne vėliau kaip 2021 m. rudenį pateikti naują visuomenės senėjimo poveikio ekonomikai ir biudžetui analizę, remiantis naujomis prognozėmis dėl gyventojų skaičiaus, kurias turi pateikti Eurostatas.
-